حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پناهیان: پژوهش؛پرواز در آسمان علم

1394-4-14

به گزارش خبرنگار معاونت پژوهش حوزه علمیه استان تهران، حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پناهیان طی یادداشتی پژوهش را پرواز در آسمان علم دانست.

متن کامل یادداشت ایشان به شرح ذیل می باشد:

تدریس، معلومات استاد را تثبیت مي‌کند و پژوهش، آن معلومات را تکثیر مي‌نماید. تدریس، آغاز راه بي‌نهایتِ غور در کهکشان علم است. ولي استاد با پژوهش نشان مي‌دهد که این سفر ژرف را در آغاز به اتمام نرسانده است و هر دم، میوه‌اي از باغستان علوم و معارف را که به آن‌ها دست یافته است، براي شاگردان و دوستان خود به ارمغان مي آورد. یکي از راه‌هاي تحوّل و تکامل روند تدریس و تدرّس در حوزه‌هاي علمیه، همین پویایي علمي اساتید است که با گشودن دریچه‌هاي نو از علم، جدا از آن‌چه آموخته‌اند و مي‌آموزانند، تجربه‌هاي جدید پیدا مي‌کنند و جریان تبادل علم در حوزه‌ها را بهبود مي‌بخشند. بي‌تردید ارائه مقالات علمي توسط اساتید، یکي از راه‌هاي انتقال تجارب جدید علمي است.

همه ما مي‌دانیم آن‌چه تاکنون از آسمان بي‌انتهاي معارف ديني دریافت شده است، اندکي از طبقه اول این سپهر نیلگون است و متون عالمانه هر یک از اساتید مي‌تواند نمایي از کشفیات تازه را ارائه نماید، قطعه‌اي از تاریکي‌هاي جهل را بزداید و راه‌هایي براي اندیشیدن آیندگان به هفت آسمان علم و هفتاد بطن معارف باز نماید. پژوهش، پروازي در آسمان علم و معرفت است که براي آنان که لذّت علم و حکمت را دریافته‌اند، به فرموده حضرات معصومین(ع)، »الذّ لذّات« است و باید فرود آمدن از این آسمان را هوا تعبیر کرد.

نباید در عرصه اندیشه و تتبّع، به‌خصوص در این صحنه‌هاي بکر و صفحه‌هاي ناشناخته، منتظر کار کامل و بي‌نقص بود و نباید از انتشار دریافت‌هاي اجمالیِ علمي پرهیز کرد؛ چرا که سنت گرانقدر نقد و اعتنا به دیدگاه‌هاي گوناگونِ عالمانه در حوزه‌هاي علمیه، رسم مرسومِ است و آن‌چه در عرصه اندیشه در حوزه‌هاي علمیه عرضه مي‌شود، ناصحیح هم که باشد، موجب تقویت نگاه صحیح مي‌شود و کسي بي‌اعتنا از کنار آن نمي‌گذرد. آن‌چه مهم است، جدّ و جهد است، و کافي است اجتهادي روشمند و بر اساس اسلوب صحیح صورت گرفته باشد. این‌جاست که ارزش، آفریده شده است و اثر علمي تولید مي شود.

تخصّصي شدن علوم و معارف، راهي بي‌انتهاست و هرچه پیش مي‌رویم، ناچار به دقّت و موشکافي در زمینه‌هاي مختلف علمي هستیم. همین تخصّصي شدن موجب مي‌شود از تولّد یک گزاره علمي در هر موضوع جزیي استقبال کنیم و تولید علم را هرچند ناچیز و مختصر باشد، بي‌مقدار ندانیم؛ به همین دلیل، تولید مقاله گاهي از اوقات، ضرورتي بیشتر از نوشتن کتاب پیدا مي‌کند و مي‌تواند اثر علمي ماندگاري در عرصه معارف ديني به جاي بگذارد.

رسم ارائه مقاله مي‌تواند سنت حسنه‌اي باشد كه در حوزه‌هاي علميه در كنار تأليف كتاب و حاشيه‌نويسي بر تأليفات پيشين، رواج يابد و در جايگاه‌هاي علمي حوزه، ارزش‌گذاري شود. روند ارتقاي جايگاه علمي اساتيد كه به صورت طبيعي در حوزه‌هاي علميه تحقق مي‌يافته، از راه‌هاي گوناگون صورت مي‌پذيرد؛ ولي اضافه شدن مقالات علمي، اين روند را تسريع خواهد كرد و بر دقّت آن خواهد افزود و بيش از پيش، فضلاي حوزه را به كمک اساتيد و مراجع علمي بزرگ حوزه خواهد آورد.